

Số: **01/2022/QĐ-VDS**

Ngày 04/3/2022

V/v: “Yêu cầu tuyên bố một người là đã chết”

**QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ**

Với thành phần giải quyết việc dân sự:

- Chủ tọa phiên họp: Ông Vũ Đức Thúy - Thẩm phán
- Thư ký phiên họp: Bà Cao Thị Vân - Thẩm tra viên Tòa án, Tòa án nhân dân huyện Diễn Châu.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Diễn Châu tham gia phiên họp: Bà Nguyễn Thị Vinh - Kiểm sát viên.

Ngày 04 tháng 3 năm 2022, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Diễn Châu, tỉnh Nghệ An mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 70/2021/TLST - DS ngày 20/5/2021 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người là đã chết” theo Quyết định mở phiên họp số 01/2022/QĐ-VDS ngày 18/02/2022.

1. Người yêu cầu: Bà **Trần Thị H**, sinh năm 1936

Trú tại: xóm Vinh Tiên, xã Diễn Phong, huyện Diễn Châu, Nghệ An.

2. Những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

- Ông Trần Huy M, sinh năm 1958 - vắng mặt;

- Bà Lê Thị H, sinh năm 1959 (vợ ông Trần Huy M) - có mặt;

- Anh Trần Huy Đ, sinh năm 1983 (con đẻ của ông Trần Huy M) - có mặt;

- Anh Trần Huy D, sinh năm 1988 (con đẻ của ông Trần Huy M) - có mặt;

- Anh Trần Huy H4, sinh năm 1990 (con đẻ của ông Trần Huy M) - có mặt;

Đều trú tại: xóm Vinh Tiên, xã Diễn Phong, huyện Diễn Châu, Nghệ An

- Chị Trần Thị T3, sinh năm 1985 (con đẻ của ông Trần Huy M) - có mặt;

Trú tại: xóm 6 Nam Lâm, xã Diễn Lâm, huyện Diễn Châu, tỉnh Nghệ An

- Ông Trần Huy H2, sinh năm 1970 (em ruột ông Trần Huy M) - có mặt;

- Bà Trần Thị T, sinh năm 1971 (em ruột ông Trần Huy M) - có mặt;

Đều trú tại: xóm Vinh Tiên, xã Diễn Phong, huyện Diễn Châu, Nghệ An

- Bà Trần Thị T2, sinh năm 1974 (em ruột ông Trần Huy M) - vắng mặt

Trú tại: xóm Vĩnh Lộc B, huyện Bình Chánh, thành phố Hồ Chí Minh.

3. Những vấn đề cụ thể người yêu cầu yêu cầu tòa án giải quyết bao gồm: Yêu cầu Tòa án nhân dân huyện Diễn Châu tỉnh Nghệ An tuyên bố Trần Huy M, sinh năm 1958 có nơi cư trú cuối cùng tại xóm Đâu Vinh cũ (nay là xóm Vinh Tiên), xã Diễn Phong, huyện Diễn Châu, tỉnh Nghệ An (là con đẻ của bà) là đã chết.

4. Tại phiên họp và cũng như ý kiến trình bày tại các Bản tự khai và Biên bản lấy lời khai các đương sự

- **Người yêu cầu bà Trần Thị H trình bày như sau:** Ông Trần Huy M là con trai ruột của bà và chồng là ông Trần Huy Q. Ông M sinh năm 1958, sau khi trưởng

thành ông kết hôn với bà Lê Thị H là người cùng xã vào năm 1980. Sau khi lấy nhau hai vợ chồng ông M ở chung với vợ chồng bà, sinh con đẻ cái, xây dựng hạnh phúc gia đình. Đầu năm 1991, ông M nói đi vào miền Nam làm thuê, khi đi hoàn toàn tỉnh táo bình thường, quan hệ cha mẹ, vợ chồng, con cái tốt đẹp, không có gì mâu thuẫn nhau, khi đó bà H2 mới sinh con trai út là Trần Huy H4 (sinh ngày 20/12/1990) được 03 tháng. Khi mới vào ông M có liên lạc về nói đang đi làm bốc vác ở Vũng Tàu, nhưng ba tháng sau thì không có chút liên lạc nào về, gia đình có nhờ người quen đi tìm nhưng không thấy, hoàn toàn bất vô âm tín. Gia đình cũng đã thông báo trên đài phát thanh nhưng cũng chưa nhận được hồi âm gì. Nay tuổi bà đã cao, chồng bà cũng đã mất, bà cũng không hi vọng thêm về việc ông M sẽ trở về nên bà làm đơn đề nghị Tòa án tuyên bố con trai bà là ông Trần Huy M đã chết. Bà hoàn toàn tự nguyện và không bị ai ép buộc.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Lê Thị H trình bày:* Bà sinh năm 1959, trú tại xóm Vinh Tiên, xã Diễn Phong, huyện Diễn Châu, tỉnh Nghệ An. Năm 1980, bà kết hôn với ông Trần Huy M và sinh sống cùng gia đình chồng tại xóm Đậu Vinh, nay là xóm Vinh Tiên, xã Diễn Phong, huyện Diễn Châu, tỉnh Nghệ An. Sau khi lấy nhau hai vợ chồng chung sống với nhau bình thường, hạnh phúc, sinh được 4 người con, con lớn nhất sinh năm 1983, nhỏ nhất sinh năm 1990. Cuộc sống vợ chồng bình thường, hạnh phúc. Năm 1991, sau khi sinh con út Trần Huy H4 được 3 tháng, ông M bàn với gia đình đi vào Nam làm ăn và được mọi người đồng ý. Tháng 3/1991, ông M ra đi, sau khi vào có viết một bức thư về nói đang làm bốc vác ở đảo Long Sơn, Vũng Tàu. Sau đó thì bất tăm luôn không có một chút hồi âm nào về cho gia đình. Gia đình bà có nhờ anh em ở trong thành phố Hồ Chí Minh đi tìm nhưng không thấy. Từ đó đến nay không ai biết ông M đang ở đâu, làm gì, bà ở nhà làm lụng nuôi các con, phụng dưỡng cha mẹ chồng. Nay mẹ chồng bà là bà Trần Thị H làm đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố chồng bà là ông Trần Huy M đã chết thì bà đồng ý và không có ý kiến gì. Việc bà H2 làm đơn là ý nguyện của bà, bà và các con hoàn toàn không có sự can thiệp và ép buộc nào đến bà H2.

- *Những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan gồm ông Trần Huy H2, bà Trần Thị T và bà Trần Thị T2 (em trai và em gái ruột của ông Trần Huy M)* đều thống nhất với nội dung trình bày của bà H2 và bà H2, xác định ông Trần Huy M đã bỏ nhà đi biệt tích từ đầu năm 1991, mặc dù gia đình và người thân đã tìm kiếm nhưng từ đó đến nay không nhận được bất kỳ tin tức nào về ông M còn sống hay đã chết, hiện đang làm gì, ở đâu. Nay bà Trần Thị H đề nghị Tòa án làm thủ tục để tuyên bố ông Trần Huy M là đã chết thì ông Hồng, bà Tam và bà Tứ đều nhất trí và không có ý kiến gì.

Những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan gồm anh Trần Huy Đ, Trần Huy D, Trần Huy H4 và Trần Thị Thủy (là các con ruột của ông Trần Huy M) đều thống nhất với nội dung trình bày của bà H2 và bà H2, xác định ông Trần Huy M là cha đẻ của họ đã bỏ nhà đi biệt tích từ đầu năm 1991, mặc dù gia đình và người thân đã tìm kiếm nhưng từ đó đến nay không nhận được bất kỳ tin tức nào về ông M còn sống hay đã chết, hiện đang làm gì, ở đâu. Nay bà Trần Thị H đề nghị Tòa án làm thủ tục để tuyên bố ông Trần Huy M là đã chết thì các anh chị đều nhất trí và không có ý kiến gì.

5. Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Diễn Châu phát biểu ý kiến:

Việc giải quyết việc dân sự được thụ lý và giải quyết theo đúng thẩm quyền tại điều 27, 35, 39 Bộ luật tố tụng dân sự. Tòa án đã xác định đầy đủ tư cách tham gia tố tụng của các đương sự. Trong quá trình giải quyết vụ việc dân sự và tại phiên họp Thẩm phán và hội đồng giải quyết việc dân sự đã tiến hành đúng, đầy đủ các trình tự, thủ tục theo quy định của pháp luật về tố tụng dân sự. Việc chấp hành pháp luật của những người tham gia tố tụng chấp hành đúng các quy định của pháp luật tại điều 362, 367 Bộ luật tố tụng dân sự.

Về đường lối giải quyết việc dân sự: đề nghị Tòa án áp dụng các điều 361, 370, 371, 372, 391, 393 Bộ luật tố tụng dân sự chấp nhận yêu cầu tuyên bố ông Trần Huy M là đã chết của bà Trần Thị H. Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Bà Trần Thị H là người cao tuổi được miễn đối tượng được miễn nộp tiền lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định tại điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH 14 ngày 30/12/2016 của UBTV Quốc Hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu nộp quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án. Về quyền kháng cáo của các đương sự được thực hiện theo quy định của pháp luật tố tụng dân sự.

NHẬN ĐỊNH

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp và căn cứ vào kết quả tranh luận tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Diễn Châu nhận định:

1. Về thủ tục tố tụng:

Đây là vụ việc dân sự được quy định tại khoản 4 điều 27, khoản 1 điều 35 BLTTDS, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Trần Huy M, sinh năm 1958 có đăng ký hộ khẩu và nơi cư trú cuối cùng tại xóm Đậu Vinh (nay là xóm Vinh Tiên), xã Diễn Phong, huyện Diễn Châu nên vụ án thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Diễn Châu, tỉnh Nghệ An theo quy định tại điểm b, khoản 2 điều 39 hướng dẫn điều 5 Nghị quyết số 04/2017/NQ-HĐTP ngày 05/5/2017 của Hội đồng thẩm phán Tòa án nhân dân Tối cao. Sau khi thụ lý vụ việc dân sự, Tòa án đã tiến hành các thủ tục thông báo tìm kiếm, các trình tự thủ tục giải quyết việc dân sự được đảm bảo theo quy định tại các điều 388, 392, 393 Bộ luật tố tụng dân sự.

2. Về nội dung yêu cầu:

- Người yêu cầu bà Trần Thị H, sinh năm 1936 là mẹ đẻ của ông Trần Huy M, bố đẻ của ông Trần Huy M đã chết nên bà H có quyền yêu cầu ông Trần Huy M là đã chết, bà Trần Thị H thực hiện đúng quyền yêu cầu tại khoản 1, điều 71 Bộ luật dân sự, những người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan thực hiện đúng quyền và nghĩa vụ tố tụng, việc cung cấp các tài liệu, chứng cứ được đảm bảo đúng quy định tại điều 391 BLTTDS. Ông Trần Huy M có quan hệ mẹ con với Bà Trần Thị H, được bà Trần Thị H và những người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan khác (bao gồm vợ, các con ruột và các em ruột) xác định đã không còn cư trú tại nơi cư trú cuối cùng là xóm Đậu Vinh (nay là xóm Vinh Tiên), xã Diễn Phong, huyện Diễn Châu, tỉnh Nghệ An từ khoảng tháng 3 năm 1991 đến nay. Chính quyền địa phương (UBND xã Diễn Phong, công an xã Diễn Phong) cũng đã có văn bản xác nhận ông Trần Huy M có nơi đăng ký hộ khẩu thường trú tại xã Diễn Phong nhưng

từ năm 1991 đến nay không còn cư trú và sinh sống tại xã Diễn Phong, không ai biết rõ thông tin ông M làm gì, ở đâu. Gia đình ông Trần Huy M cũng đã áp dụng biện pháp tìm kiếm (đăng tin phát thanh trên kênh VOV2 vào các ngày 07,08, 09/3/2021) nhưng không nhận được thông tin xác thực về ông M.

- Về xác định ngày chết của ông Trần Huy M: Theo lời trình bày của các đương sự sau khi con trai út Trần Huy H4, sinh ngày 20/12/1990 được 03 tháng tuổi, tức vào khoảng cuối tháng 03/1991, ông Trần Huy M thông báo với gia đình để vào miền Nam đi làm và có thông tin về cho gia đình là đi làm ở Vũng Tàu nhưng sau đó thì không ai nhận được thông tin liên lạc nào của ông M. Do các đương sự không cung cấp được tài liệu và không có chứng cứ chứng minh thời gian chính xác ông Trần Huy M biệt tích nên theo quy định tại khoản 1 điều 68 BLDS “*nếu không xác định được ngày, tháng có tin tức cuối cùng thì thời hạn này được tính từ ngày đầu tiên của năm tiếp theo năm có tin tức cuối cùng*”. Như vậy căn cứ vào quy định tại điểm d, khoản 1 điều 71 BLDS thì ngày biệt tích của ông Trần Huy M được xác định là ngày 01/01/1997.

Sau khi thụ lý vụ việc dân sự, Tòa án nhân dân huyện Diễn Châu đã ra Quyết định thông báo tìm kiếm người được yêu cầu tuyên bố là đã chết số 01/QĐ-TA ngày 24/5/2021 và được Báo công lý đăng tin trên các số báo 52 ngày 30/6/2021, 53 ngày 02/7/2021, 54 ngày 07/7/2021, Đài tiếng nói Việt Nam phát trên kênh VOV2 vào các ngày 01, 02 và 03/10/2021. Kể từ thời điểm đăng thông báo đến nay Tòa án cũng như gia đình ông Trần Huy M không nhận được thông tin xác thực nào của ông Trần Huy M. Như vậy, ông Trần Huy M đã biệt tích 05 năm liền trở lên và không có thông tin xác thực là còn sống. Do đó căn cứ vào khoản 1 điều 68, điểm d khoản 1 điều 71 Bộ luật dân sự, điều 393 Bộ luật tố tụng dân sự để chấp nhận đơn yêu cầu của bà Trần Thị H về việc tuyên bố ông Trần Huy M (con trai ruột của bà) là đã chết.

- Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Bà Trần Thị H, sinh năm 1936 (86 tuổi) là người cao tuổi thuộc đối tượng được miễn nộp tiền lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định tại điểm d khoản 1 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH 14 ngày 30/12/2016 của UBTV Quốc Hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu nộp quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

- Về quyền kháng cáo của các đương sự được thực hiện theo quy định của pháp luật tố tụng dân sự.

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ:

- Điều 71, 72 Bộ luật dân sự; khoản 4, điều 27; điều 35; điều 39, các điều 361, 370, 371, 372, 388, 391, 393 Bộ luật tố tụng dân sự;

- Điểm d khoản 1 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH 14 ngày 30/12/2016 của UBTV Quốc Hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu nộp quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu tuyên bố một người là đã chết của bà Trần Thị H.

2. Tuyên bố ông Trần Huy M, sinh năm 1958, nơi cư trú cuối cùng: xóm Vinh Tiên (xóm Đậu Vinh cũ), xã Diễn Phong, huyện Diễn Châu, tỉnh Nghệ An là đã chết.

Khi quyết định của Tòa án tuyên bố một người là đã chết có hiệu lực pháp luật thì quan hệ về hôn nhân, gia đình và các quan hệ nhân thân khác của người đó được giải quyết như đối với người đã chết.

Quan hệ tài sản của người bị Tòa án tuyên bố là đã chết được giải quyết như đối với người đã chết; tài sản của người đó được giải quyết theo quy định của pháp luật về thừa kế.

3. Lệ phí giải quyết việc dân sự phải nộp: Bà Trần Thị H, sinh năm 1936 (86 tuổi) là người cao tuổi thuộc đối tượng được miễn nộp tiền lệ phí giải quyết việc dân sự.

4. Bà Trần Thị H, bà Lê Thị H, ông Trần Huy H2, bà Trần Thị T, anh Trần Huy Đ, anh Trần Huy D, anh Trần Huy H4 và chị Trần Thị Thủy có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Ông Trần Huy M và bà Trần Thị T2 có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được niêm yết theo quy định của pháp luật. Viện kiểm sát nhân dân huyện Diễn Châu có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Nghệ An có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Nghệ An;
- VKSND huyện Diễn Châu;
- Chi cục THADS H. Diễn Châu;
- UBND xã Diễn Phong;
- Các đương sự;
- Lưu HS, lưu VP.

**TM. HỘI ĐỒNG GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP**

Vũ Đức Thúy